

SEKTORSKI VODIČ - METALOPRERADA

- ➔ Metaloprerađa je kičma i lokomotiva razvoja lokalne ekonomije.
- ➔ Općina Tešanj se svrstava među 5 općina sa najrazvijenijim metaloprerađivačkim sektorom u BiH.
- ➔ Počeci u 50-tim godinama 20. vijeka.
- ➔ Ključni razvojni impuls u 70-tim godinama kroz proizvodnju auto-dijelova za njemačku autoindustriju.
- ➔ Iskustvo stečeno u velikim prijeratnim firmama postalo generator za formiranje niza malih i srednjih poduzeća poslije 1990.
- ➔ Pet firmi u sektoru izvoze 97% proizvodnje pretežno na njemačko tržište.
- ➔ Sistem isporuke „just in time“.
- ➔ Visok kvalitet i standard originalnih automobilskih dijelova (OEM).
- ➔ Trenutno postoji vrlo razvijen lanac vrijednosti u metaloprerađivačkom sektoru.

Najznačajniji proizvodni programi metalnog sektora su trenutno:

- ➔ prečištači za putnički i teretni program (filteri za ulje, zrak i gorivo)
- ➔ agregati za hlađenje i podmazivanje u sistemu SUS motora (pumpe za vodu, pumpe za gorivo, pumpe visokog pritiska)
- ➔ elementi kočionog sistema i upravljačke trans-misije (kočioni diskovi, kočioni doboši, spona, zglobovi za vođenje, krajnice)
- ➔ poluprikolice
- ➔ elementi transportnih sistema
- ➔ nosači, obloge, noževi za rudarstvo, drvnu industriju, kamenolome i dr.
- ➔ elementi osovina i vratila, sklopa bregaste osovine
- ➔ zupčanci, elementi prenosa snage
- ➔ dijelovi od inoksa za prehrambenu industriju, industriju nakita i robe široke potrošnje
- ➔ elementi mašina
- ➔ solarni paneli
- ➔ obrada inoksa u elementima enterijera
- ➔ dijelovi za namjensku industriju
- ➔ gazišta i konstrukcije za mašinogradnju
- ➔ paneli
- ➔ alati.

Poduzeća se ističu po fleksibilnom prilagođavanju promjenjivim zahtjevima kupaca i s lakoćom diverzificiraju ponudu, a posluju po svjetskim standardima kvalitete.

Lična karta sektora

Metaloprerađivački sektor izvozi u više od 50 zemalja, a preko 50% proizvoda prodaje se na zahtjevnom EU tržištu, prvenstveno u Njemačkoj, Italiji, Sloveniji, Austriji i Španiji. Članstvo BiH u CEFTA te povoljni trgovinski odnosi s Turskom otvaraju pristup dinamičnom tržištu od 700 miliona ljudi koje traži kvalitetne proizvode.

- ➔ Više od 40 firmi u sektoru zapošljava preko 2000 ljudi
- ➔ Udio izvoza sektora u ukupnom izvozu privrede Tešnja oko 52%
- ➔ Imovina firmi veća od 80 miliona EUR
- ➔ Promet veći od 125 miliona EUR
- ➔ Izvoz u vrijednosti od 95 miliona EUR
- ➔ Udio izvoza je veći od 75% ukupnog prometa
- ➔ Dobit veća od 7 miliona EUR
- ➔ Stopa dobiti 6,1 %
- ➔ Povrat na imovinu 8,5%.

Najznačajnije investicije i kompanije u sektoru su:

- ➔ Prevent Fad d.d. – proizvodnja autodijelova.
- ➔ MANN+HUMMEL BA – razvoj i proizvodnja filtera i sistema za prečišćavanje u automobilske industriji.
- ➔ Junior-Eko-termik (JET) – livnica obojenih metala i obrada metala.
- ➔ Zupčanik d.o.o. – obrada metala struganjem, ozubljenjem, brušenjem.
- ➔ Medena Commerce d.o.o. – mašinska obrada metala, izrada metalnih konstrukcija malih i srednjih dimenzija, montaža (zavarivanje prema standardima ISO 18800-7 i EN 3834-2).
- ➔ Inox Ajanović – proizvodi za uređenje enterijera i eksterijera, industrijska oprema, dijelovi za jahte.
- ➔ BME d.o.o. je specijalizirana za proizvodnju čeličnih konstrukcija, serijska proizvodnja komponenti i čeličnih konstrukcija po željama kupca.
- ➔ Essthal d.o.o. – proizvodnja svih vrsta ograda, rukohvata, kapija, nadstrešnica, montažnih stepeništa prema projektima naručioca.
- ➔ Pobjeda – proizvodnja pumpi i prečištača, prva firma u BiH sa certifikatom DIN EN ISO 9001 i prva firma u automobilske industriji sa certifikatom ISO 14 001:2004.
- ➔ Saračević d.o.o. – veleprodaja proizvoda i poluproizvoda crne i obojene metalurgije.

Većina kompanija su izvozno orijentisane, a neke od njih proizvode autodijelove za svjetski poznate kompanije kao što su Mann, Mercedes, Volkswagen, Renault, Turk Traktor, Hatz. Kupci i partneri sektora metaloprerađivanja u Tešnju:

Kvalitetni ljudski resursi

Metaloprerađivanje je sektor sa najvećim brojem zaposlenih u općini Tešanj. Investitorima je odmah dostupno oko 600 kvalifikovanih i stručnih radnika raznih zanimanja u sektoru iz Tešnja kao i oko 100 inženjera mašinstva u krugu od 100 km.

- ➔ U periodu 2013.-2014. zaposlenost u sektoru je porasla za 16,24%.
- ➔ Bruto plata u sektoru se kreće u rasponu 741-870 EUR.
- ➔ Vrlo aktivan i opremljen Centar za obrazovanje odraslih Tešanj koji organizuju obuke i prekvalifikaciju radne snage prema potrebama sektora (mehatroničari, CNC operateri, obrađivači metala rezanjem, zavarivači).

Kvalitetni kadrovi obrazuju se u dvije srednje škole za zanimanja: mašinski tehničar, tehničar za mehatroniku, obrađivač metala rezanjem, metalostrugar, zavarivač, instalater i mašinobravlar.

Uspješna priča – MANN+HUMMEL BA (Njemačka)

Mann+Hummel djeluje na više od 60 lokacija širom svijeta i ima oko 12,500 zaposlenih. Sa prodajom od oko 2,68 milijardi EUR u 2014. godini, kompanija je postala „globalni igrač“ i lider u svim područjima vezanim za prečišćavanje.

- ➔ Proizvodnja filtera i sistema za prečišćavanje u automobilske industrije u Tešnju ima tradiciju od 1974.
- ➔ Do privatizacije 2005. godine firma je nosila naziv UNICO FILTER.
- ➔ MANN+HUMMEL je kupio 51% dionica, a nakon toga investirao 20 miliona EUR.
- ➔ Zapošljava 590 radnika.
- ➔ Godišnji promet je 30 miliona EUR, od čega 96% dolazi sa izvoznih tržišta.

Usluge koje pruža COBITES kao podršku sektoru:

- ➔ Organizacija neformalnog obrazovanja radne snage za potrebe sektora
- ➔ Povezivanje sa obrazovnim i istraživačkim institucijama i programima u okruženju
- ➔ Poslovno povezivanje lokalnih firmi sa inostranim partnerima
- ➔ Uvezivanje sa lokalnim dobavljačima
- ➔ Specijalizovane sektorske edukacije
- ➔ Podrška u promociji preduzeća i proizvoda
- ➔ Informacije o trendovima i poslovnim prilikama u sektoru
- ➔ Informacije vezane uz poslovanje u BiH te dostupnost podsticaja.

COBITES – Centar za investicije, trgovinske usluge i izvoz baziran na konkurentnom poslovanju

TRA – Agencija za razvoj općine Tešanj
Trg Alije Izetbegovića 11, 74260 Tešanj, BiH
tel.: +387(0)32 65 03 90; tel/fax: +387(0)32 65 06 08
www.tra.ba; www.bear.ba
Kontakt osoba: mr. sc. Umihana Krličević Omerović

Općina Tešanj

CENTAR ZA
OBRAZOVANJE
ODRASLIH
TEŠANJ

Ažurirano: oktobar 2015.

Implemented by